

O uzină în culise

Am plecat grăbit de la redacție (cam înțirziasem cu predarea „rubricii” lunare) spre Teatrul Național, pentru a mai petrece câteva ore în lumea nevăzută a scenei, printre creații anonimi ai spectacolelor, colaboratorii cei mai apropiați ai regizorilor și actorilor. Directorul tehnic adjunct, inginerul Gheorghe Vasu, a propus să-i văd la lucru pe tehnicienii din culisele sălii „Studio”, denumită — impropriu — sala mică. În seara aceea se juca spectacolul *Îmblinzirea scorpiei* de Shakespeare.

— Ați venit la timpul potrivit — m-a întâmpinat inginerul Dankwart Mayerbüchler, șeful serviciului energetic, invitat să-mi arate sala mică. Nu a trecut mult — cam un sfert de oră — și sala luă una dintre cele trei forme pe care le poate căpăta, în funcție de spectacolul ce se joacă. În acea seară, devenise elisabetană.

Mă aflam într-un fel de cabină suspendată deasupra sălii. În față, un hublou prin care se putea vedea orice colț al sălii. Paralel cu hubloul, un pupitru cu zeci de butoane și becuri, manevrabile numai de o mână inițiată și pricepută. Tehnicianul Petre Tache mi-a făcut, cu acel prilej, demonstrația cunoștințelor sale. O simplă apăsare pe buton, și peretele lateral din stînga a pornit spre scenă, alunecînd pe șină cu ușurința și eleganța unei lebede pe apă. Peste cinci minute, o nouă apăsare pe buton, și parterul, cu scaunele lui, a prins să se ridice pînă la nivelul scenei. Apoi, alte comenzi, și pachetul de scaune s-a lăsat împins spre fundul scenei, făcînd loc unei alte scene — în mijlocul sălii. Pachetul de scaune aflat lateral, în spatele peretelui dispărut, a fost trimis în față, spre noua scenă. Și iată-ne după dorință — într-o sală de tip elisabetan.

Cînd vine la spectacol, publicul intră într-o sală corespunzătoare cerințelor reprezentației respective. Cucerit de spectacol, de creația regizorală, actoricească, scenografică, spectatorul este prea puțin interesat de ceea ce se află dincolo de sală. Doar un accident tehnic ar putea să-l determine să se gîndească și la „anonimii” din culise.

Dar să revin la inginerul Mayerbüchler, interlocutorul meu, la cele ce-mi povestea el cu atîta pasiune. Mi-a arătat întîi cortinele fonice și antifoc, trapele, culisantele, grilele, instalațiile contrabare, cele de ridicat orizontul de lumini, portalele, pasarelele, rampele de lumini, planșeele, plafoanțele (puse

în mișcare cu ajutorul calculatoarelor electronice, al acționărilor automate, de la distanță). Cum îmi era și mie foarte greu, ba chiar imposibil, să intru în detaliile de funcționare a atîtor complicate mecanisme, am exclamat și eu, ca Dem. Rădulescu: „Formidabil, dom'le, formidabil”, și am întrebat cam ce-ar putea să însemne, prin comparație, asemenea instalații.

— Utilajele și instalațiile tehnice de aici echivalează cu o uzină dintre cele mai moderne. Toate instalațiile sînt puse în mișcare electric; puterea electrică instalată în clădirea teatrului este de 6.500 kw. Egală cu energia electrică necesară pentru a ilumina un oraș cu circa 20.000 de locuitori. Altă comparație: centrala termică a teatrului poate elibera o putere calorică echivalentă cu încălzirea a o mie de apartamente.

— Dar țevile acestea cu bilă de sticlă ce reprezintă?

— Face parte din sistemul de apărare contra incendiilor. Aici vă pot prezenta câteva date unice; teatrul este prevăzut cu supraveghetor electronic de incendiu. În cazul apariției celui mai mic focar, detectoarele se declanșează automat. Rezervoarele de apă pentru intervenții au o capacitate egală cu apa consumată într-o zi de cetățenii unui oraș cu 40.000 de locuitori. Și încă o nouă tehnică ai cărei beneficiari principali sînt actorii și spectatorii. În orice anotimp, temperatura și umiditatea din teatru sînt menținute la valori constante de o instalație de climatizare complet automatizată. Centralele de ventilație, care asigură microclimatul adecvat, eliberează într-o oră un volum de un milion m.c. de aer. Sesizoarele de climă din săli și de pe scenă determină, automat, introducerea aerului cald sau rece, după cum este cazul.

Drept să spun, am mai aflat încă multe alte date tehnice. Fața nevăzută a scenei sălii mici a Teatrului Național m-a uimit. M-am aflat într-o lume a tehnicii moderne, printre termeni cu rezonanțe neobișnuite în culisele teatrelor. Dar m-am convins că tehnica modernă în arta teatrului are un drum larg deschis și mari perspective, creînd oamenilor de teatru posibilități nebănuite în montarea spectacolelor, în spiritul cerințelor vremilor moderne pe care le trăim.

Stan Vlad